

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din. polletna 25 Din. četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENECEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 205; in 2996 — List izhaja vsak ponedeljek
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

JRZ za obnovo slovenskega zadružništva

Važne resolucije seje banovinskega odbora JRZ v Celju

Celje, 10. januarja.

Danes ob 10 dopoldne se je pričela seja banovinskega odbora JRZ, ki je trajala do 14. Navzoči so bili polnočestvilno vsi člani banovinskega odbora. Predsedoval je minister dr. Krek, ki je opravil odlošnega predsednika, notranjega ministra dr. Korošca, ki mu je odbor priredil navdušene ovacije in mu sporočil pozdrave. Nato je dr. Krek podal poročilo o političnem položaju in o delu vlade. Poročilo je sprejel odbor z odobravanjem. Nato je banovinski odbor izčrpno razpravljalo o aktualnih političnih, socialnih in gospodarskih vprašanjih. Debata je pokazala enodušnost in veselo iniciativnost vseh odbornikov. Po izčrpnih razpravah je banovinski odbor sprejel sledečo resolucijo:

1 Banovinski odbor JRZ je na seji dne 10. januarja 1927 v Celju obravnaval uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov in o likvidnosti slovenskega

kreditnega zadružništva. Prejšnji režimi so s svojo gospodarsko in kreditno politiko uničili kmetu kredit, povzročili zamrzovanje vlog in razvrednotenje zemljiške rente ter s tem kmetu onemogočili plačevanje dolgov. V stanju, v kakršnem je kmet in v kakršnem je organizirani kmečki kredit, so bili nujno potrebni ukrepi, da se sedanja vrednost zemljiške rente vsaj deloma prilagodi višini obremenitve kmečkih posestev. Ker je kmečki stan sam prešibak, je bilo treba za njegovo ozdravitev pritegniti tudi druge panoge gospodarstva. Ta uredba je rešila vprašanje razdolžitve kmetov po zgledu nekaterih drugih držav, kjer se je pojavila prav tako huda kmečka zadolženost kakor pri nas. Upoštevajoč tako ugodnosti kakor tudi trdote uredbe, je banovinski odbor sklenil, priporočiti somišljenikom in javnosti, naj uredbo izvršuje ter s tem pomaga doseči njen namen: rešiti zadolžena kmečka nosestva in vrniti kmečkemu gospodarstvu trdno podlago.

Na merodajne činitelje apeliramo, da uredbo izvajajo z vso potrebno uvidevnostjo, da se doseže ta njen prvi in edini namen.

2. Banovinski odbor ugotavlja, da je bilo pri nas kreditno zadružništvo temelj kmečkega gospodarstva in navaja, da je bil njegov napredek večji kakor kjerkoli drugod. S tem, da je bilo zadružništvo pod silo razmer in neuvidevnostjo prejšnjih režimov pahnjeno v nelikvidno stanje, je bilo naše kmečko gospodarstvo radi tega tudi huje prizadeto kakor kjerkoli drugod v državi.

Banovinski odbor ugotavlja, da je ozdravitev našega kmečkega gospodarstva neizvedljiva, ako se istočasno z razdolžitvijo kmetu ne reši tudi vprašanje likvidnosti banovinskega kreditnega zadružništva. Zato zahtevamo, da se z javnimi sredstvi obnovi likvidnost našega kmečkega zadružništva, kakor so to storile druge države za svoje zadružništvo.

Od bolniške postelje sv. očeta

Čudne govorice se širijo po Rimu

Vatikansko mesto, 10. jan. TG. Sveti oče je sprejel francoskega kardinala Tisseranta in ga dolgo pridržal pri sebi. Bolečine v nogi so ponehale. Nevarnost pa še ni mimo z ozirom na visoko bolnikovo starost, ki je pokazal v bolnišnici izredno odporno silo, ki se ji ima zahvaliti, da je nevarnost prebrel. V papeževi okolici pa se bojijo še vedno, da se bolezni ne bo povrnila, ker je bolnik telesno slab in je posebno srce silno obremenjeno. Državni tajnik kardinal Pacelli pa je v daljši avdienci sprejel ameriškega kardinala Doughertyja, ki je imenovan za papeževega odposlanca na evharističnem kongresu v Manili v prvih dneh meseca februarja. Bivanje ameriškega kardinala v Rimu vzbuja veliko pozornost in so se po Rimu razširile vesti, da je nadškof Philadelphije kardinal Dougherty v Rimu tudi zaradi tega, da bi pripravil merodajne kroge o važnosti, če bi bil za naslednika Pija XI. izbran kakšen ameriški kardinal, ki bi ne bil nobeden drugi kot newyorški nadškof kardinal Hayes.

V Vatikanu tudi mnogo razpravljajo o tem, da svetli oče zaradi tega tako odporno dela in si tudi med boleznijo svoje odpornosti, ker bi na vsak način rad zaključil svoje življenjsko delo, namreč Katoliško akcijo, ki bi jo rad organiziral, jo dvignil v posebno rimsko kongregacijo, ki bi ji bil kot kardinala-prefekta sedanjega državnega podtajnika msgr. Fizzarda.

Težka nesreča na morju

Split, 10. januarja. m. Ob 8. zjutraj je prišlo pri Dugem otoku v bližini Tajere do težke nesreče na morju. Italijanska tovarna ladja »Morea« je zadela ob drugo italijansko ladjo »Ubertas« (1500 ton), ki se takoj potopila. Posadko »Morea« je rešilo mostvo ponesrečene ladje ter se je vrnila v Trst. Podrobnosti o nesreči manjkajo. Kapitan ladje »Moresini« je sporočil to vest v Splitu najprej italijanskemu konzulu, od kjer se je naglo razširila. Potopljena ladja »Ubertas« je last družbe Lloyd Triestino (Cosulich). Nesreča se je zgodila pri svetilniku Luzziate.

Po vestih iz Dubrovnika se je zgodila nesreča tudi laški ladji »Belvedere«. Močan vihar je odtrgal verige od sidra, ki je ostalo v morju. Ladja je nato nasledila in so jo izvele šele danes opoldne ter so mornarji te ladje nato nadaljevali z nakladanjem lesa.

Deset turških divizij na meji sandžaka Alexandrette

Pariz, 10. januarja. TG. Državni podtajnik zunanjega ministerstva nadaljuje posvetovanja v zvezi s položajem, ki je nastal v Siriji z ozirom na sandžak Alexandrette, ki ga hoče Turčija odcepiti od sirske države. Izredno dolga so bila posvetovanja z generalom Oesingerjem, poveljnikom francoskih oboroženih sil v Siriji ter s turškim veleposlanikom Suadom.

Francoski minister Vienneot je turškemu veleposlaniku razodel, da ima točne informacije, da je Turčija zbrala celih 10 divizij v bližini sirske meje v zaledju sandžaka Alexandrette in da francoska vlada ne razume, čemu zbiranje čet, ko se še niti pogajanja niso začela. Francoska vlada bi smatrala zbiranje turških čet za nedovoljen pritisk, ki bi ga morala odločiti. Obnašanje turške vlade je takšno, da se more iz njega sklepati, da Turčiji ni za mirno rešitev nastalega spora in da na vsak način hoče svoje zahteve uveljaviti s silo.

Turški veleposlanik Suad je izrazil svoje začudenje nad informacijami o zbiranju turških čet na sirske meje. Njemu o tem ni nič znanega. Turške čete se iz svojih garnizij niso premaknile. Če se garnizije turške armade nahajajo na jugu države nedaleč od Alexandrette, ni to kaj novega, marveč mora biti francoski vladi znano, ker stoji vojašnice tam že deset let in se tam isto dobo let nahaja tudi glavni stan turške armade. Turški veleposlanik je nadalje povdaril, da hoče Turčija mirne rešitve, da ni nikoli zahtevala, da naj se sandžak Alexandrette priključi turškemu ozemlju, da tega tudi sedaj ne, marveč samo to, da se v tem ozemlju, kjer prebiva močna turška narodna manjšina, spoštujejo vse pravice, ki so bile tej deželi obljubljene, ko je Zveza narodov, onosno v njenem imenu Francija prevzela nad njo mandatno (nadzorno) oblast.

Agencija Havas pa priobčuje izjavo voditelja turške narodne manjšine v sandžaku Alexandrette Abdul Gani Age, ki živi v Atiohiji in je dejal o sporu med Turčijo in Francijo: »Mi klobučarji (klobučarji se imenujejo tisti Turki zaradi tega, ker že od zdavnaj nosijo klobuk mesto turhana ali fesa. Op. ur.) imamo samo to željo, da nas ne priključijo k sirske državi. To odklanjamo. Na drugi strani pa vemo, da tudi turška država ne, da bi bila naša dežela njej priključena. Torej nam naj dajo neodvisnost pod nadzorstvom Zveze narodov, to se pravi, naj se za nas nadaljuje režim, pod katerim smo živeli do sedaj, odkar smo po

razkroju Turčije prišli pod mandat Zveze narodov, onosno pod nadzorstvo Francije. Naj ostane pri starem, pa bo vse v redu.«

Casopisje mnogo razpravlja o novem načrtu rešitve spora, ki ga je predložil turški zunanji minister Ruždi Aras. Turška vlada ima po tem načrtu namen predložiti, naj se sandžak (dežela) Alexandrette spremeni v neodvisno državo, ki bi sicer ostala kot zvezna država v okvirju pod skupnim protektoratom Francije in Turčije. V Parizu ne verjamejo, da bi takšen načrt bil izvedljiv.

Sandžak Alexandrette je upravna enota v sirske državi. Prebivalstva ima okrog 600.000, od katerih jih je dobra polovica Turkov.

Ruždi Aras daje pomirjive izjave

Ankara, 10. januarja. AA. Včeraj se je sestal poslanski klub vladne večine, kateremu je zunanji minister Ruždi Aras obirno poročal o pogajanjih s Francijo zaradi iskenderunškega sandžaka. Minister je potrdil, da je o priliki svojih razgovorov z zastopniki francoske vlade ugotovil, da je Francija zares pripravljena sporazumeti se s Turčijo o usodi Turkov v Siriji. Kakor poroča anatolska agencija, je zunanji minister dr. Ruždi Aras v svojem ekspezeju med drugim dejal, da je imel francoski poslanik premalo časa, da bi lahko turški vladi predložil nove francoske predloge. Potrdil je, da sta turška in francoska vlada soglasno sklenili zahtevati odgovoditev zasedanje sveta Zveze narodov. Naglasil je, da vlada v vseh prijateljskih državah veliko zanimanje za ureditev tega francosko-turškega spora. Čeprav še nima nikake materialne osnove, da bi lahko sklepal na potek tega spora, je dejal, naj naglasim, da je francoska vlada pripravljena resno proučiti to vprašanje in da želi, da bi se čimprej dosegli novoljni rezultati. Potrebno je, počakati na nadaljnje razgovore.

Razen zunanjega ministra je na seji poslanskega kluba govoril tudi ministrski predsednik Ismet Ineni, ki je podal povsem slične izjave kakor Ruždi Aras. Naglasil je, da se mora vprašanje sandžaka urediti z neposrednim sporazumom med Francijo in Turčijo, ker ji bo ta sporazum mnogo laže doseči, kakor sporazum, za katerega bi posredovala Zveza narodov.



Nov prevrat na Kitajskem

Sedaj se je spuntal general Janhučen

Komunisti so baje zasedli Sianfu

Sanghaj, 10. januarja. AA. (Reuter) Kitajski ekstremisti so zavzeli Sianfu. Pravijo, da je ob tej priliki prišlo do hudih spopadov med njimi in vladnimi četami. V evropskih krogih je nastala huda bojazen za tuje državljane v Sianfuju.

Po informacijah centralne kitajske agencije je general Janhučen, desna roka maršala Cansuljena, brzojavno protestiral pri nankinški vladi zaradi tega, ker ne vodi protijaponske politike. General je v svoji brzojavki naglasil, da vojaški in upravni ukrepi, ki so bili izdani v pokrajinah

Kansu in Senal, kažejo, da nankinška vlada noče nastopiti proti Japoncem. Zaradi tega je general nazadnje izjavil, da ne bo podpiral še nadalje centralne vlade, dokler ne spremeni svojega stališča. Vojska, ki je načeljuje, je ogorčena zaradi tega, ker maršala Cansuljena še zmerom niso pustili iz zapor. Nastala je nevarnost, da bo general izvril mobilizacijo večjega števila kitajskih tolp, da bi tako ojačil svojo vojsko, ter da bo nato organiziral nov vojaški upor v pokrajini Sensu. Guverner pokrajine Kansu je poslal nankinški vladi brzojavko, v kateri je izjavil, da bo ostal še nadalje lojalen pri režimu.

Avstrija odbija kljukarje

Nobenega vojaškega sodelovanja z Nemčijo

Na trgovskem polju - previdnost

Dunaj, 10. jan. b. Zadnje dni so bile po vsej Avstriji številne aretacije narodnih socialistov. To je bilo znamenje, da namerava avstrijska vlada zopet podčrtati svojo popolno neodvisnost od Nemčije, predvsem sedaj, ko bi se imela začeti trgovinska pogajanja med obema državama. Ta pogajanja so se svoje dni v Berlinu že začela, toda morali so jih prekiniti, ker je bilo treba rešiti nekaj »vmesnih« vprašanj. Nemčija se je od trgovinske pogodbe nadejala ogromne dobičke, ne toliko na gospodarskem, kakor na duhovnem polju. Mislila je, da bo sedaj njena industrija prišla na vrsto, da pomaga oborožiti avstrijsko armado in da se bo na ta način potem industrijskega vpliva na avstrijsko vojsko mirno lahko selil čez mejo tudi narodnosocialistični duh. Ves Dunaj je v tem smislu govoril še nekaj tednov. Politični krogi so to vprašanje resno prerekavali, samo tisk o njem ni smel poročati. Danes pa je naenkrat časopisni molk prekinjen s člankom, ki je izšel v Schuschniggovem listu »Neuigkeitsweltblatt«, ki je bolj podoben poluradni vladni izjavi, kakor navadnemu članku. Tam bomo med drugim:

V razpravljanju vprašanj, ki so nastala po podpisu avstro-nemškega sporazuma dne 11. julija 1936, je posebno v inozemstvu, a tudi v nekaterih avstrijskih nacionalnih krogih prevladovalo mnenje, da bo avstrijska vojska postala čisto navaden obsek nemške armade in da je ta razvoj naraven in neizbežen. Nasproti takšnim trditvam je treba še enkrat z vso odločnostjo pribiti, da si ne moremo misliti kaj bolj brezsmiselnega, kakor pa so takšne domneve, ki so istovetne s trditvijo, da bo Avstrija svoje neodvisnost prodala. Avstro-nemski sporazum pa je ravno neodvisnost avstrijske države potrdil in zanj dobil slovesno jamstvo berlinske vlade. Ne razumemo, zakaj nekateri to jasno dejstvo neprestano drugače razlagajo. Nemška vlada se je do sedaj tudi tako obnašala, da ni bil dan noben povod za mnenje, kakor da bi se hotela polastilno vmešavati v naše avstrijske razmere. Avstrijska armada je majhna in skromna.

Njena naloga je, da brani meje domovine. Avstrijska vlada pa je, kot znano, vsako udeležbo pri kakšnem državnem bloku odklonila. Ravnotako je slovesno zanikala tudi možnost, da bi bila z Nemčijo sklenjena kakšno posebno zvezo. Takšno stališče je za Avstrijo edino mogoče. Naj nas torej inozemstvo pusti na miru in naj nas nikar ne obmetava z razlagami, ki bistveno nasprotujejo dejstvu in tudi osnovam avstrijske politike. Ravnotako bedasto je tudi mnenje, da bosta sedaj avstrijski in nemški generalni štab sodelovala. Avstrijska vojska bo branila samo svoje meje, izven omejitev svoje lastne države pa je ne bomo uporabljali.

Člankar se dviga tudi proti trditvi, da se mora sedaj Avstrija takorekč večji okrog vratu Nemčije na gospodarskem polju. Ali je svetovno javno mnenje porazilo, piše list, da mora Avstrija vsak izvoz svojega blaga v Nemčijo drago plačati z isto količino blaga, ki ga mora v Nemčijo kupiti. Na kakšno okrepitev trgovinskih odnosov z Nemčijo sploh ni mogoče misliti, dokler svojih trgovinskih pogodb z drugimi državami nismo temu primerno preosnovali, za kar še za enkrat ne vidimo nobene nujnostne potrebe. Sicer pa je Jugoslavija že doživela svoje razočaranje z Nemčijo, ko je mislila, da bo ojačeno trgovinsko poslovanje z njo ugodno, a se je nasprotno izkazalo, da je bilo ravno nasprotno in da je Nemčija priložnost izkoristila in svoje blago v preveliki meri v Jugoslavijo uvažala, od Jugoslavije pa sorazmerno manj kupila. Avstrija se mora iz tega učiti, da bo v trgovinskih odnosih z Nemčijo previdna, da bo trgovino z njo le postopno razširila.

Na Dunaju trdijo, da je s tem člankom avstrijska vlada hotela jasno povedati, da ne bo dovolila, da bi se narodni socializem širil čez mejo niti v avstrijsko vojsko, niti s pomočjo gospodarskega sodelovanja. Avstrijske meje mu ostanejo slejko prej zaprte.



Mladi egiptovski kralj Farouk je na kraljevi jahti »Khasseid Kheir« nastopil svoje prvo potovanje po državi. Pelje se po Nilu navgor in bo tam obiskal razna mesta in pokrajine.

Ojačena Francova ofenziva

Usoda Escoriala zapečaten

Tenerifa, 10. jan. AA. Tukajšnja radijska postaja je razglasila naslednje vesti: Ponoči so nacionalisti prodirali dalje po cesti proti Coruni. Zavzeli so dvorec Zarzuelo, ki se nahaja blizu vasi El Prado. Svoji je prišlo do letalskega spopada nad zapadnim madridskim predmestjem. Zankrat se ni znano, kako se je ta spopad zaključil. Vsa nacionalistična letala so se vrnila nazaj k svoji bazi nepoškodovana.

Madrid, 10. jan. AA. Posebni poročevalci agencije Havas, ki se je večer mudil na fronti pri Casi de Campo, je zbral naslednje informacije:

Borbe, ki so se večer vršile na cesti, ki vodi proti Coruni, so se zaključile s tem, da je bil rdeči nasprotnik pošteno iz zadnjih, doslej še ne zavzetih postojank, na katerih se je utrdil neposredno nad reko Manzanarez. Opoldne so nacionalisti dosegli breg Questa de las Perdices, odkoder jim je bilo lahko odbiti nasprotnika proti periferiji Madrida in proti grici El Prado. V tem boju je bilo ubitih okrog 30 nasprotnikov in nacionalisti so zajeli tudi tri tanke. Vse kaže, da je usoda Escoriala zapečaten in da se bo v najkrajšem času pričela tudi s te strani ostra nacionalistična ofenziva.

Salamanca, 10. jan. AA. (DNB) Večera dopoldne se je razvila nova borba na vseh sektorjih okrog Madrida. Med Avaraso in madridsko periferijo so komunisti uporabili v borbi osem ruskih tankov. Nacionalne čete pa so prodrle do same obale reke in uničile en tank. Rdeči miličniki prestopajo kar v skupinah na nacionalistično stran. Vsa poročila se skladajo v tem, da vlada v Madridu zelo veliko nezadovoljstvo.

Rdeči priznava

Barcelona, 10. jan. AA. (Havas.) Delavska radijska postaja je sredi ob 21.30 razglasila tale komunikacije:

Na centralnem sektorju madridske fronte je položaj nadalje zelo ugoden za republikance. Na vsem severnem sektorju pa trajajo še zmerom hude borbe. Sovražnik še nadalje izvaja močan pritisk posebno pri Aravaci. Republikanske čete so dobile ukaz, da se ne umaknejo na našo drugo obrambno črto. Nasprotnik je v borbi uporabljal zelo veliko število tankov. Pri teh bojih je sodeloval tudi velik oddelek Nemcev. Kljub temu smo ujeli 30 nasprotnikov. Popoldne je sovražnik izvršil nov napad po zelo intenzivni artiljerijski pripravi.

Madrid, 10. januarja. b. Strašne in krvave borbe za osvojitve Madrida so se po kratkem prestopu spet pričele z vso divjostjo in krutostjo. Obe strani se borita z orlovskega hrabrostjo ter z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Na dnevnem redu so strašni napadi motoriziranih čet ter hudo bombardiranje z letali. Nemške udarne čete SA so preprečile v zadnjih bojih resne izgube na vsem severozapadnem sektorju, kjer so hotele z naglimi nastopi zavzeti strateško važne postojanke rdečih. Napad je bil odbit na vsej črti Pozuela-Pardila-Las Rosas-Muja Dohonda. Na obeh straneh so padle ogromne žrtve. Bojišče je na mnogih krajih vse pokrito s trupli. Ko so nacionalisti videli svoje neuspehe na enem sektorju, so takoj z vso silo skušali prodrati na drugih sektorjih. Čeprav je Escorial močno ogrožen, da odrežejo od njegove glavne baze, so pod poveljstvom generala Mangada še vedno dobro držijo in imajo tudi zvezo z Madridom. Prekinitev te zveze pa je eden izmed glavnih ciljev nemških batalionov.

Na severozapadnem bojišču okrog Ovieda se čuje neprestano grmenje težkega topništva. Eskadra nacionalističnih letal je večer ponovno bombardirala Bilbao.

Politična trenja okrog Spanije

„Prostovoljci“, protesti, odgovori...

Lizbona, 10. jan. AA. Portugalska vlada je objavila tekst svojega odgovora na francosko-angelske predloge glede tujih prostovoljcev v Spaniji. V svojem odgovoru je vlada načelno pristala na preprosto pošiljanje prostovoljcev iz Portugalske v Spanijo. Naglasila pa je, da se vraščanje prostovoljcev ne sme urediti ločeno od ostalih vprašanj, ki se nanašajo na vmešavanje inozemskih sil v špansko državljansko vojno. Za urejanje mednarodnih vprašanj, ki se pojavljajo v špansko državljansko vojno, je kompetenten že londonski nevtralnostni odbor. Francosko-angelska iniciativa bi lahko samo še bolj zmanjšala ugled te mednarodne ustanove. Portugalska vlada je v notni nazadnje izjavila, da vztraja pri rezervah, ki jih je navedla v svoji notli z dne 21. avgusta 1936.

Slovenska kri v Južni Srbiji

Mnogo slovenskih fantov je tu doli na jugu odslužilo svojo vojaško službo, a o teh ne govorim, ker so se oni prav kmalu po odslužitvi vrnili zopet domov. Več bi Vam lahko povedal o onih Slovincih, ki jih je državna služba semkaj nanesla. Skoro ni večje vasi, kjer bi se pred kratkim ne našel slovenskega moža ali fanta, orožnika ali financarja. Tako živo mi je še pred očmi, ko sem na svojem prvem službenem mestu tu doli na jugu najprvo krščeval otroka slovenskih staršev, poročal slovenski par, pokopaval malega Slovence, ki je izdihnil na obali prostranega Ohridskega jezera. Koliko solza je zdrknilo po licih užaloščenih slovenskih mater in žena, ko so prihajajoč iz slovenskih mest in vasi zagledala malo tuje oblike, nenavadne obleke in nepoznane običaje. Koliko vzdihov se je dvignilo globoko iz prsi, proseč milosti in pomoči. Prihajali so mnogi v strahu za življenje, pod vtisi raznih starih zgodb in pripovedovanj, pa so se kmalu prepričali, da za življenje tu zares nobene nevarnosti ni, ker so komiti in kačaki že v preteklosti. Vendar se niso mogli popolnoma umiriti, ostali so si tuji in želeli so si nazaj v stari kraj, zlasti še, če so imeli otroke za šolo. Mnogim se je njihova vroča želja izpolnila, drugi pa se še nadejajo in čakajo.

Neka tri so se zares izgubili; odpadli so od vere v nadi za kako korist. Večina pa je šele tu spoznala lepoto svoje vere in jo znala vse čisti ceniti nego preje. Veselili so se obiska svojega duhovnika in k službi božji so prav radi prihajali. Mnogokrat sem jih slišal ponavljati: Sedaj šele razumemo, kaj smo imeli, dokler smo bili doma, pa nismo znali ceniti. Če pridem še enkrat v svoj kraj, vedno bom hodil k sv. maši. Drugi pa je dejal: Božični prazniki so prišli. Tam nekje na albanski meji sem služboval. Sam sem bil katoličan. Nisem vzdržal v hiši. V božični noči sem šel ven

v kateri je obrazložila svoje stališče glede španske državljanske vojne.

Bruselj, 10. jan. AA. (DNB) Zunanje ministristvo je večer objavilo noto, ki jo je belgijska vlada dva dni prej poslala po svojem odpravniku poslov v Madridu španskim boljševikom. Noto pravi, da republika v Valenciji za odgovorno za umor barona Borekhraveja, ki je v zadnjem času vodil belgijsko poslanstvo v Madridu. Sklicujoč se na načela mednarodnega prava je belgijska vlada v svoji notli postavila naslednje zahteve:

1. vlada v Valenciji se mora uradno in pismeno opravičiti ter izraziti svoje sožalje,
2. zagotoviti mora prevoz zemskih ostankov ubitega diplomatskega zastopnika ter izkazati vse vojaške časti,
3. belgijski vladi mora izplačati 1 milijon frankov za sorodnike žrtve,
4. izdati mora vse odredbe, da bodo krivci kaznovani.

London, 10. jan. AA. (DNB) V zvezi s protestom angleškega poslanika v Hendayu zaradi prekršitve mednarodnih odredb glede varnostne cone v Madridu se je izvedelo z nacionalistične strani naslednje: Neglede na morebitno poznejše uradno stališče napram notji je treba vedeti, da je bila varnostna zona določena za zatočišče žena in deca. Ugotovilo pa se je medtem, da so boljševiki že od vsega početka sabotirali humano nameno generala Franca in da so nalašč pošiljali deca in žene v ogrožene kraje, medtem pa varnostno cono izrabljali kot zavetišče za svoje ljudi. Ta cona je dejansko služila centrali boljševiškega in anarhističnega revolucionarnega šlaba.

Marok razburja

Nemčija: Niti en sam vojak..

Italija: Nepotrebna nervoznost

Francija: Tudi v Rio del Oro

Berlin, 10. januarja. AA. Glede na neke vesti, ki so se razširile v inozemskem tisku o dozdnevem prodiranju Nemcev v španski Maroko, je osek agencije DNB za inozemstvo pooblaščen izjaviti, da niti v Spaniji, niti v španskem Maroku ni nikakega nemškega vojaštva.

Rim, 10. januarja. AA. Agencija Stefani pravi v nekem svojem poročilu, da so povsem brez osnove vse vznemirljive vesti, ki so se pojavile v nekih tujih listih glede španskega Maroka, razen one, ki govore, da je tam narasla boljševiška nevarnost. Po svojem potovanju v Berlin in Berchtesgaden je zunanji minister grof Ciano formalno izjavil, da bosta italijanska in nemška vlada spoštovali nacionalno in kolonialno suverenost Spanije. Dosedanje stanje na Sredozemskem morju je zanjeno po italijansko-angelskem sredozemskem sporazumu. Zaradi tega vzmirjenje zaradi dozdnevnega izkrevanja nemškega vojaštva v španskem Maroku ni niti najmanj upravičeno. Bržkone so te vesti razširili agenti komunistične propagande.

Pariz, 10. januarja. AA. »Ouvrec poroča, da so Nemci začeli prodirati tudi v špansko kolonijo Rio del Oro. Njihovo tamkajšnje delovanje povzroča tamkajšnjim francoskim kolonialnim krogom vedno velike skrbi. Nemci so namreč pričeli že utrjevati mejo te kolonije napram francoski Marokaniji. Rio del Oro je važna vojaška točka, ker je mogoče od tam ovirati promet med francoskim Marokom in ostalimi francoskimi kolonijami v zapadni Afriki. V zadnjem času je opaziti zelo veliko nemško delavnost tudi na Madeiri in na okoliških portugalskih otokih, kjer so pričeli graditi skladišča za petrolej in druge vojaške naprave. Tja je prispelo že več nemških izvedencev, ki izbirajo primerne kraje, na katerih bi se zgradila pomorska letalska opiralnica.

Francosko brodogradništvo v maroških vodah

Casablanca, 10. jan. b. V teku sobote so priplule v luko prve enote francoske brodogradnje. Danes pa je priplulo še ostalo francosko sredozemsko brodogradništvo. Skoraj istočasno je priplula v luko Tanger tudi nemška križarka »Admiral Graf von Spee«, ki se je vsidrala poleg ostalih nemških vojni ladij v tej luki.

Po zanesljivih vesteh so francoske kolonialne čete v Alžiru in Maroku stalno pripravljene, da stopijo v potrebi v akcijo. Govori se, da bo tudi britansko brodogradništvo priredilo svoje manevre ob maroški obali, vendar pa ta vest doslej še ni potrjena.

kaj v mrzlo noč in jokal sem ob obali Črnega Drima. Vse bi dal, da bi samo za trenutek smel poslušati zvonjenje slovenskih zvonov na božični večer in se za hip pridružiti množicam slovenskih vernikov, hitečih k polnočnici. Kako srečni so, pa ne vedo.

Slovenski naseljenci.

Poglavje zase pa so slovenski naseljenci v Južni Srbiji. Sem in tja se je že zapisala kakšna beseda o njih, a jasne slike še nikdo podal ni. Tega ne nameravam niti jaz, ker je to nemogoče v teh kratkih vrsticah.

Naseljevali so se tukaj doli skoro izključno sami slovenski begunci iz Italije. Dobili so od države vsak lep kos zemlje, hišo in še kako malo pomoči. Zemlja tu doli ni slaba, saj so še pod turško oblastjo živele tu ogromne množice ljudstva, še preje pa so bila tu cvetoča in bogata naselja, bogata mesta in vasi. Vojne so zares mnogo uničile, a zemlja in njene sposobnosti so ostale. Seveda je treba dela in truda. Vsak začel je težak. A brez dela tudi v Sloveniji kmetu njiva ne rodi. Prihajali so od vseh strani polni nadi in želja po čimprejnejši obogatitvi. Pa je bilo treba prijeti za delo. Sonce je žgalo precej huje kot v stari domovini. Zemlja zahteva poseben način obdelovanja. Pritisnila je še bolezen: malarija. Tudi komarjev in tako zvanih popadačev ni manjkalo, ki so človeku grenili nočni potleke. Zemlja pa le ni hotela roditi cekinov... Zato je vstajalo, rastlo nezadovoljstvo...

Največja slovenska naselbina je bila v Bistrenici na Vardaru pri Demir Kapiji. Najrodovitnejša zemlja je. Kot organizatorja te naselbine se večkrat navajata belgijski advokat dr. Čok in bivši veliki župan dr. Baltić. Oba imata tu velike kose lepe in rodovitne zemlje. V Baltićevi kleti se vedno lahko dobi — seveda za denar — dobro vino.

Ljudje so si v začetku zelo želeli katoliške cerkve in duhovnika. Zaradi zmanjkanja duhovnikov v skopljanski škofiji je duhovnik seveda le

Francoska zunanja politika

„Odklanjamo vsak pritisk

Belfort, 10. jan. AA. (Havas) Državni podtajnik pri predsedstvu vlade de Fessan je imel na banketu radikalno-socialistične stranke v Belfortu pomemben zunanje-političen govor. O angleško-italijanskem sredozemskem sporazumu je dejal, da pomeni ta sporazum instrument za pomirjenje na Sredozemskem morju. Ta pakt izključuje vsako zemeljsko izpremembo in daje novo jamstvo za ojačanje onih pogodb, ki zagotavljajo doslej pridobljene pravice vsem prizadetim, ne le v pomorstvu, nego tudi glede mej v Afriki. Franciji je v prvi vrsti na tem, da se ohrani dosedanje stanje. Zato je z zadovoljstvom sprejela na znanje sporazum med Italijo in Anglijo. To pa toliko bolj, ker jo je angleška vlada sproti obveščala o poteku pogajanj za ta sporazum. Ministra Delbos in Eden sta jasno izrazila popolno angleško-francosko soglasnost ne le glede položaja na Sredozemskem morju, temveč tudi glede ostalih vprašanj. Francija bi pač v nobenem primeru ne dopustila, da bi se kakorkoli oškodovali njeni bistveni interesi in želi v sodelovanju z vsemi narodi, ki so dobre volje, urediti vsa pereča vprašanja. Sodim, je dejal, da sta nemški in italijanski odgovor glede španije takega značaja, da bo na njuni osnovi mogoča obča rešitev raznih evropskih vprašanj. Francija je bila vedno zato, da se vsa vprašanja uredijo s pogajanjem, nikoli pa ne bo dovolila, da bi se vršil kakršnokoli pritisk na njo. Pri tem se zaveda svojih pravic in svojih prijateljskih zvez

Nizozemska prestolonaslednica medene tedne na Poljskem

Varšava, 10. januarja. AA. Nizozemska prestolonaslednica Julijana in njen soprog princ Bernard sta prispela sredi v znanu poljsko letovišče Krynicko, ki leži 100 km daleč od Krakova v bližini češkoslovaške meje. Nastanila sta se v hotelu, ki je last znanega poljskega pevskega Jane Kjeppure. V njunem spremstvu so minister dvora in trije privatni tajniki. Ni znano, koliko časa bosta mladoporočena ostala v Krynicku.

„Zborovci“

Niš, 10. jan. m. Večera je bil tukaj šhod »Zborac«, na katerem sta govorila Stanislav Krakov in podpredsednik »Zborac« Jurij Koredič. Oba govornika sta ostro napadala komunizem. Ob koncu sta navzoče pozdravila z dvigom desne roke.

Dva nevarna požara tik Ljubljane

Ljubljana, dne 10. januarja.

Najbližja ljubljanska okolica je bila v zadnjih 24 urah prizorišče dveh nevarnih požarov. Oba požara so ljudje k sreči o pravem času opazili ter poklicali gasilce na pomoč, ki so preprečili nevarnost za sosedna poslopja in celo za obe naselbini. Prvi požar je bil najbrže potaknjen, drugega pa je povzročila nevarna okolnost.

Sredi, kakšnih 20 minut pred 10 je izbruhnil požar v Zalogu. Goreti je pričelo v gospodarskem posloppu posestnika Marije Ložarjeve, Zalag 3. To poslopje je bilo tik na koncu vasi in nevarnost je grozila vsemu Zalogu. Proti večeru je pihala močna burja, ki pa je v nočnih urah odjenjala. Če bi burja še divjala, bi bil ponoči ves Zalag — in to je zelo močna delavska in kmetijska naselbina — takoj v plamenih. K sreči pa je veter odjenjal, tako, da so mogli gasilci kaj kmalu zadušiti požar. Kmalu potem namreč, ko so ljudje opazili požar, so že prihitali zaloški in pa ljubljanski prostovoljni gasilci z brizgalnicami. Gospodarsko poslopje Marije Ložarjeve je obsegalo dva skednja, oziroma kozolet, k tema pa je bila najbližja še stara in zapuščena hišica. V gospodarskem posloppu je bilo spravljena obilo sena, slame in druge krme ter se je v nočni jasni razvil ogromen plamen, ki pa zaradi mirnega zraka in naporov gasilcev ni mogel škodovati vasi Zalogu. Pogorela so do tal vsa tri poslopja. Gasilci so delali neutrudno do 4 jutraj pri reševanju gorelih posloppj ter pri zavarovanju Zaloga pred požarno katastrofo. Tudi orožniki iz Vevč so požrtvovalno pomagali pod vodstvom poveljnika svoje postaje g. Sušnika pri mejevanju in gašenju požara. Orožniki sedaj preiskujejo vzrok požara, ki ni povsem pojasnjen.

Odkar je pod ključem znani piroman, ki je z užitkom in brez kakšne stvarne koristi zažgal poslopja na Barju, ni bilo dolgo ničesar čuti o

Iz vojaške službe

Belgrad, 10. jan. m. Vojni minister je imenoval člane izpitne komisije za čin sanitetnih poročnikov in apotekarskih poročnikov in za kaptane II. razr. iste stroke. V tej komisiji je namestnik predsednika sanitetni brigadni general dr. Rudolf Kobal, namestnik enega izmed članov pa je apotekarski major Ludvik Medvešek. V eni izmed izpitnih komisij iste stroke je predsednik brigadni general dr. Rudolf Kobal.

V izpitni komisiji za čin inženjerskega kaptana II. razr. in v izpitni komisiji za aktivne nižje vojaške kontrolorje IV. razr. in pisarje IV. razr. pa je član tudi pehotni kapetan Slavko Farkaš.

Izpit za položaj pehotnega majorja je položil kapetan I. razr. Nikola Pavlič, za čin aktivnega pehotnega kaptana II. razr. poročnik Franjo Rupnik, za člana aktivnega inženjerskega kaptana II. razr. poročnik Cvetko Dolenc, za čin rezervnega pehotnega kaptana II. razr. rezervni poročniki Mirko Jančigaj, Milan Bano, Franc Dolničar in Alojzij Kane.

Vojni minister je dovolil ženitev pehotnemu poročniku Milovanu Lazareviču z gđ. Jelico, hčerko Josipa Vandota, upokojenega železniškega uradnika.

Ljubljanske vesti

Ljubljana, 10. januarja.

Nocoj je potoval skozi Ljubljano z Bleda vojni minister, general Marič. General Marič je na Bledu preživel pravoslavni božič ter se sedaj vrača v Belgrad.

Poroča. V župnijski cerkvi v Šiški v Ljubljani sta danes slopila v zakon gosp. Avgustin Kuhar, uradnik KLD na Jesenicah, in gđ. Pavla Kopačeva iz ugledne družine v Šiški. Poročne obrede je opravil ženinov brat dr. Lojze Kuhar, urednik »Slovenec«. Novoporočencema, ki sta si za svoj veliki dan izbrala ravno praznik sv. Družine, želimo obilo sreče in božjega blagoslova na novi življenjski poti.

Katoliško prosvetno društvo v Šiški vabi na zanimivo predavanje: Turško islamske značilnosti in narodna pesem v Bosni. Pojasnjuje g. Plenčar. Vmes godba — na gramofonu! Predavanje bo danes ob 8. zvečer v samostanski dvorani.

Številni Belgradjani, ki so s posebnim vlakom »Putnika« prišli za pravoslavne praznike v Slovenijo, so se nocoj ob 8. vračali skozi Ljubljano proti domu. Srbski izletniki so imeli prvi dan slabo deževno vreme, zato pa so imeli drugi in vse naslednje dni krasno vreme.

Sredi ob tritretu na 10. je padel s tramvaja trgovski potnik Milan Piki, stanujoč na Tržaški cesti 27. Reševalni avto da je prejel v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima le lažje rane ter je bil že danes dopoldne izročen domači oskrbi.

Zahtevajte povsod naš list!

kakšnem ognju na Barju. Po več mesecih pa je danes, sredi najlepšega zimskega dne, zopet gorelo.

Ob približno tritretu na dve popoldne so iz Salezijskega zavoda na Rakovniku opazili, da se nedaleč od njih dviga velik dim in da žari plamen. Obvestili so takoj o tem ljubljanski poklicni gasilsko postajo in že so odhiteli na Barje mestni gasilci z motorno brizgalno. Kmalu za njimi so prišli gasilci z Barja, nato pa prostovoljni gasilci iz mesta. Gasilci so na Dolenski in Izanski cesti sicer od daleč videli velik ognjeni plamen, pot do požara pa so si morali poiskati sami. Gorelo je na Uršičevem strdanu, to je na mali nasuti poti čez Barje, južno Galjevice. Vnelo se je gospodarsko poslopje posestnika in mizarja Jožeta Kušarja. Delavnici je solastnik poleg Kušarja tudi Ludvik Venturini. Na mah sta bila okoli pol dveh popoldne v ognju dvojni Kušarjev kozolet in pa prizidana delavnica. V zadnjem trenutku se je domačinom posrečilo rešiti izpod kozolet še nekaj desk, med tem, ko niso mogli iz kozolet več rešiti niti naložene krme, ne orodja in napravljene pohlštva iz goreč delavnice. Vnemati pa se je pričela tudi že stanovanjska hiša, ob kateri sta bila prizidana kozolet in delavnica. Ljubljanski poklicni gasilci so napeljali skozi svojo brizgalno vodo iz bližnjega vodnjaka v že v nemaloj se hišo, prostovoljni gasilci pa so morali napeljati vodo iz jarka ob Lahovem strdanu. Le skupnemu naporu gasilcev se je posrečilo, da so rešili vsaj Kušarjevo hišo pred požarom.

Požar je nastal očitno zaradi kakšne motnje v mizarjski delavnici. Nemara se je vnel pepel, ki je ostal v mizarjski pečici, nemara pa je nastal kratek stik. Kakšen zloben požig je v tem primeru najbrže izključen. Škoda znaša več deset tisoč dinarjev, zavarovalnica pa je mnogo nižja.

Slovenska dekleta.

To je najbolj žalostno poglavje. Koliko slovenskih deklet je semkaj zašlo; nekatere so same prišle za službo, druge so bile povabljene od svojih prijateljic, tretje pa so bile semkaj zvaljene z raznimi obljubami. Prihajale so zdrave in poštene. Rade so prihajale v cerkev, k sv. zakramentom, pa tudi v svoj dom: Dom sv. Marte v Skoplju. Pa so počasi začele pešati. V cerkev niso morele ali smele, potegnili jih je za seboj slaba družba, obljubljanje poroke. Zašla so na kriva pota, zato jim ni več disala družba v njihovem domu. Zahajale so v park, v gostilne, v benizne... Pokvarjeni se javno norčujejo, da so slovenska dekleta najcenejša... Dekleta pa propadajo na duši in na telesu. Nekatere se poročijo v pravoslavni cerkvi, drugi odpadajo, še več pa jih živi v divjih zakonih. Celo v muslimanskih hišah jih ne manjka.

Zato, prosim Vas, slovenske očete in matere, da nikdar ne puščate Vaših hčera tukaj doli v službo. Bolje je, tisočkrat bolje, da so doma lačne, pa poštene, kot da v službi delajo sramoto slovenskemu imenu in staršem. — 90% slovenskih deklet tukaj moralno propade. Kdo Vam jamči, da bo vaša hčerka ostala dobra in poštena. Ne varajte se! Ako pa je vaše dekle že v Skoplju, naročite ji, da zahaja ob prostem času redno v dom sv. Marte, Skoplje, Karadjordjeva cesta, kjer slovenske usmiljenke pazijo na vse, jim nudijo pouk in razvedrilo.

Slovenski rudarji.

Skoro v vsakem rudniku zasiediš poleg ostalih tudi slovenske delavce. Nekdaj jih je bilo veliko več, a niso mogli v cenii vzdržati konkurence z domačini, ki so silno skromni. Zaposleni so v velikem angleškem rudniku Trepča pri Kosovski Mitrovici. Največ jih je v Novem Brdu pri Gnilanah, v Nerezih pri Skoplju, v tovarni cementa v General Jankoviču. Zelo so raztreseni, zato se čutijo dosti zapuščenosti. Tok življenja jih je potegnil za seboj.

Sportni dan v Ratečah

Klubska prvenstva SK Ilirije in SK Rateče-Planica

Rateče, 10. januarja.

Danes sta imela tukaj svoje smučarske tekme za prvenstvo klubov SK Ilirija ter SK Rateče-Planica. Vreme je bilo danes, kakor nalašč za tekme. Po večerjani burji, ki smo jo čutili deloma tudi pri nas, je bil danes sicer mrzel, toda izredno sončen in miren dan. Tudi sneg je bil takšen, kakršnega si moremo le želeli. Na trdi podlagi je več prstov debelo prišča, tako da je smuka idealna.

Za klubska prvenstva je vladalo že nekaj časa izredno zanimanje in so se lantje nanj pridno pripravljali. Tekmovalo so skupno člani Ilirije in SK Rateče-Planica, izven konkurence je nastopil član SmKl Ljubljana ter član SSK Maribora.

Proge

so vse potekale izpred Mlekarnice v Ratečah. Za senjorje je proga proti meji, pri čuvajnici preko proge, nato nazaj po desni strani proge, mimo vseh treh skakalnic, kakih 500 m nad Ilirijinim domom, potem naprej v Tamarje, kjer se obrne, pasira nazaj grede Ilirijin dom, nakar zavije na desno v Podkoren. Proga je merila okrog 15 km ter so po njej tekli senjorji.

Druga proga, za letnike 1918—1920 je potekala po senjorski do male skakalnice, kjer se je odcepila ter zavila proti vijaduktu, kjer je zopet prišla na senjorsko ter po njej potekala do cilja pred Mlekarno. Merila je okrog 8 km.

Tretja proga za letnike 1921—1924 je potekala po senjorski progi do srednje skakalnice, kjer se je odcepila ter zavila istotako — samo po krajši smeri kakor druga proga — proti vijaduktu ter se na istem mestu kakor druga, združila s senjorsko progo. Ta, tretja proga je merila 4 km.

Tekmovalci

so — vsaj v senjorski skupini — sami naši stari znanci. Med njimi je dominiral Leo Knap, o katerem je bilo že vnaprej slutiti, da bo odnesel prvenstvo in da bo postal klubska prvak Ilirije. Zanimiva pa je bila senjorska tekma tudi radi tega, ker so nastopali hkratu na tekmi tekmovalci, o katerih še nismo imeli mnogo medsebojnih primerjav (Knap-Mrak-Pribošek-Priveršek). Poleg tega je bilo zanimivo vedeti, kako se bo odrezala novo-nastopajoča mladina. Ratečani so spremljali tekme z velikim zanimanjem. Pred Mlekarno, kjer je bil štart in cilj, se je zbralo mnogo ljudi, ki so s samoočebni umevno izkušnostjo dajali svojim tekmovalcem zadnje nasvete. Posebno je veljalo

SK Ljubljana je polagal račun

Ljubljana, 10. januarja.

Sinoči je imel športni klub Ljubljana v kletnih prostorih restavracije Zvezda drugi letni občni zbor, katerega so se udeležili v glavnem aktivni nogometaši ter drugi delavci v tem nogometnem klubu. Predsednik g. Bartel je z enournu zamudo otvoril občni zbor, pozdravil je vse zastopnike in se prav posebno zastopnike tiska. Uvodoma je predlagal brzojavne pozdrave najvišjemu pokrovitelju športa Nj. Vel. kralju Petru II., resornemu ministru g. Rogiču ter vrhovni inštanca našega nogometa jugoslovanski nogometni zvezi v Beogradu. Vse brzojave pozdrave, katere je prečital g. tajnik Cek, je občni zbor soglasno in z navdušenjem sprejel. Nato je prečel g. predsednik na svoje poročilo, ki je bilo — kakor je sam uvodoma omenil — bolj kratko, kajti tudi njegova funkcija v tem klubu ni bila dolga. Na kratko je obrazložil historijat SK Ljubljana ter je omenil veliko škodo za naš nogomet zaradi razdeljenega dela v dveh sovražnih taborih, ki je bilo do pred nedavnim pri nas v veljavi. Cepljenje sil škoduje vsakemu napredku in le s skupnim delom se je namreč posejlo doseči gotovo višino. Omenjal je dalje velike težave, ki jih je imel klub v tej kratki poslovni dobi; zlasti dela upravnemu odboru velike skrbi vprašanje financ, ki so vse preje kakor zadovoljive. Ako se to vprašanje ne bo rešilo zadovoljivo, ne smemo pričakovati od kluba kaj posebnega. Poleg tega smo pa naleteli na velike težave glede igrišča. Ljubljani so se nato-vorila velika bremena v tem pogledu. Ker ni prišlo do nikakega pravega sporazuma, smo predlagali mešani konzorcij, ki naj bi upravljal igrišče in vse naprave v njem. Tudi ta poizkus se nam je izjalovil, tako da smo morali igrišče odpovedati in danes smo trenutno brez njega in bo moral vprašanje igrišča rešiti novi upravni odbor.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Cek, posnemamo tele važnejše podatke: Prvi redni občni zbor kluba je bil 27. VIII. 1936. Od tedaj pa do danes je bilo 18 sej, med temi 2 nesklepni in 3 sestanki. Glavna skrb upravnega odbora je bila posvečena finančnemu vprašanju. Klub je prejel 100, odpisal pa 139 dopisov. Istopilo je 9 starešin in 13 članov, pristopilo pa 37 starešin ter 34 članov, tako da šteje klub danes vsega 342 članov. Tudi tajniško poročilo se bavi z vprašanjem igrišča. Kdo je lastnik igrišča — pravi g. Cek — se do nedavnega ni vedelo. Tudi se klubu ni posejlo poizkus, da bi si z nabavo športnih objektov na igrišču preskrbel izvestno ingerenco na športnem prostoru. Istotako se je izjalovil poskus z novim lastnikom za stvorenje aranžmaja. Vprašanje igrišča je torej odprto in bo moral pač novi odbor ugrizniti to kisljo jabolko. Odnosaji kluba do LNP in JNZ so bili korektni in pristranski, istotako z ostalimi klubi, izvenšči neznanih izjem. Apeliral je na občni zbor, da deluje na tem, da se športna članstva zviša, ker ga je sedaj premalo. Š športno javnostjo pa je slejkoprej zadovoljen, saj je podprla stremiljenje kluba s tem, da je v velikem številu posejala tekme, zlasti ligaške. Tajniško poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Blagajniško poročilo, ki je bilo tudi soglasno sprejeto, je podal g. Illovar, ki je pokazal v kratkem tole sliko: Celokupni promet je znašal 227.887,24 Din. Dohodki 111.159,25 Din, izdatki 112.432,00 Din, torej v blagajni minus za Din 1272,65. Neplačanih računov pa je za 36.787,05 Din. Klub se od zadnjega obnega zbora ni zadolžil in je finančno stanje na tem obnem zboru ostalo isto, kakršno je bilo tedaj, ko ga je sedanjí blagajnik, odnosno sedanjí upravni odbor prevzel.

Iz gospodarskega poročila, ki ga je podal g. Breskvar, posnemamo, da ima klub precej inventarja, vendar gospodar poudarja, da je treba klub temu nabaviti več opreme, kakor žoge, čevlje in drešče.

Za tehnični odsek je poročal g. Buljevič, ki je povedal, da je imel ta odsek 5 članov. Dalje omenja, da je bil klub uvrščen v ligo in da je moral prestati veliko preizkušnjo. Dosegli smo — pravi dalje — sedmo mesto v ligaški tabeli jesenske sezone, s čemer pa ne moremo biti popolnoma

to za mali drobiž, ki se je poganjal na štiri-kilometerski progi.

Celotna kvalifikacija

Po doseženih rezultatih — ako kvalificiramo tekmovalce v vrstnem redu, kakor so dosegli rezultate — dobimo sledečo tabelo:

Senjorji: 1. Knap Leo (Ilirija) 39.12, 2. Mrak Franc (Ilirija) 42.14, 3. Petrič Anton (Rateče-Planica) 54.00, 4. Pribošek Franc (Ilirija) 56.25, 5. Gregorij Franc (Ilirija) 57.53, 6. Priveršek (izven konkurence, član SSK Maribora) 58.05, 7. Primožič Ludvik (Ilirija) 59.10, 8. Štolcer Jože (Ilirija) 1:01.06.

Letniki 1918-1920: 1. Arih Miha (Ilirija) 28.29, 2. Rožič Andrej (Rateče-Planica) 30.52, 3. Mežik Ivan (Rateče-Planica) 32.08, 4. Tome Vlado (Ilirija) 32.25, 5. Likar Fric (Ilirija) 34.58, 6. Cukoto Vinko (Ilirija) 35.34; izven konkurence sta nastopila v tej skupini Stopar Branko (čas: 29.05) ter Zajc Tone (čas: 31.37).

Letniki 1921-1924: 1. Kajžer Franc (Rateče-Planica) 24.04, 2. Orzvald Loize (Ilirija) 24.08, 3. Rožič Janez (Rateče-Planica) 25.35, 4. Kavalir Bogo (Rateče-Planica) 26.31.

Klubska prvaki

Člani posameznih klubov, ki so dosegli v eni izmed teh treh skupina najboljšo čase, so postali klubska prvaki za leto 1937. Potemtakem so si pri današnjih tekmah pridobili za leto prvenstvo sledeči:

SK Ilirija: senjorski prvak Leo Knap, juniorski Arih Miha in mladinski Orzvald Loize.

SK Rateče-Planica: senjorski prvak Petrič Anton, juniorski Rožič Andrej in mladinski Kajžer Franc.

Skakanje

Popoldne je bilo mladinsko skakanje. Bile so najprej nameravane tudi skakalne tekme, a so tekmo opustili ter priredili nekako propagandno skakanje oziroma skakanje za trening. Nastopili so zopet najmlajši — Novškova garda. Novšk je dobil nekaj pregled o sposobnosti svojih varovancev. Z velikim zanimanjem so sledili skakanju številni smučarji, ki se mude v domu Ilirije in v Ratečah.

Celotne tekme so bile izvedene brezhibno in v veliko zadovoljstvo tekmovalcev in gledalcev. Vrhovni vodja tekmovanja je bil g. Jalen, dočim je za tehnično plat odlično preskrbel in vodil g. Osterman.

Skakalna tekma v Partenkirchenu



Smučarski klub Partenkirchen je priredil na veliki skakalnici mednarodno tekmovalno v skakanju. Vreme je bilo zelo ugodno. Skakalci so dosegli prav lepe uspehe. Prvič so to pot po zvočniku naznanjali po vsakem posameznem skoku, kakšen je bil. Tako so bili gledalci kakor skakalci glede stanja tekem ves čas na tekočem.

Neznana ženska pod vlakom

Kamniški vlak povozil 20 letno žensko, ki je skočila pred lokomotivo na železniški tir

Ljubljana, 10. januarja.

Tik postaje Jezica se je davi okoli trideset na 7 pripetila smrtna nesreča na kamniški železniški progi. Ob tem času vozi vlak iz Kamnika proti Ljubljani. Vlak je bil zaradi nedelje bolj prazen kakor druge dni. Noč je bila v mesečnem soju jasna ter se je že svetlikalo sonce, tako da je bil pregled čez progo dobro viden. Vlak je imel lokomotivo, ki je vozila ritensko, ker v Kamniku pač še nimajo okretišča, vozil pa je s polno paro. Kurjač na vlaku je nižje od postaje naenkrat zapazil nekoga, ki je skočila na progo. Strojevodja in kurjač sta začela ustavljati stroj, da bi preprečila nesrečo. Lokomotiva pa je kljub temu došla žensko pod se ter jo nekaj časa valjala pred seboj. Ko se je strojvodja le posrečilo vlak ustaviti, sta s kurjačem potegnili nesrečno žensko izpod kota stroja. Ženska je bila v sredini trupla popolnoma zvita, drugače pa ni bilo opaziti na njej nobenih zunanjih poškodb. Bila je še živa, kar so dognali iz odprtih in trepetajočih oči in pa, ker je še dihala, vendar pa je bila že nezvestna. Ze-

lezničarji so položili truplo ob progo ter obvestili pristojne oblasti, nakar je vlak po desetih minutah nadaljeval vožnjo proti Ljubljani. Vsi potniki v vlaku so se globoko zresnili nad žalostno smrtjo mlade ženske.

Se pred odhodom vlaka je ženska zaradi hudih notranjih poškodb umrla. Prišli so orožniki in pa ježenski župan g. Sever. Ugotovili so, da je ženska stara okoli 20 let, visake rasti, toda slabega telesnega sestava. Na ježici ženske nihče ne pozna. Pri njej tudi ni bilo nobenih dokumentov. Ženska je bila bolj slabo oblečena. Na sebi ima črne nogavice in črne zimске čevlje, in rokah črne rokavice. Oblečena je temno moder plašč in ima na glavi črno baretko. Po barvi sodeč je morala ženska za nekom zalotavi. Ježenski župan je dal po ogledu trupla položiti v krsto in prepeljati v mrtvašnico k Sv. Juriju o Stožicah, kjer bo jutri najbrže obdukcijska.

Po raznih okonostih sklepajo, da je neznana ženska šla v prostovoljno smrt.

Zborovanje posestnikov novih hiš

Ljubljana, 10. januarja.

Danes ob 10. dopoldne so imeli posestniki novih hiš v dvorani novega franciskanskega konvikta sestanek, ki je bil izredno dobro obiskan. Dvorana je bila nabito polna, kar dokazuje, da se to društvo zelo agilno razvija, in pa obenem, da vlada med posestniki novih hiš veliko zanimanje za trenutno važna vprašanja in zahteve. To društvo, ki je moglo se pred dvema letoma spraviti na svoje zborovanje komaj kakšnih pedeset članov, jih je danes spravilo s skromnimi naznanili v časopisju že več sto.

Zborovanje Društva posestnikov novih hiš je vodil sedanjí predsednik g. Janko Kos. Pozdravil je zastopnike podružnic iz Kranja, Škofje Loke, Jesenice, Trbovelj, Novega mesta in Pragerskega. Glavni in domačega edini govornik je bil na tem zborovanju g. Janko Kos sam. Z neko nenavadno retoriko je znal zborovalce zadržati skoraj do konca zborovanja. Gospod Kos je opisal vse številno organizacijsko delo društva, zlasti pa glavni uspeh, namreč, da je na prošnjo deputacije društva ljubljanski župan dr. Adlešič odpisal gostiščino. Resolucija, ki jo je društvo na svojem sestanku sredi lanskega leta sklenilo, pomenja program dela tega društva. To resolucijo je društvo poslalo v Beograd. Finančno ministrstvo in ministrski svet eta to resolucijo preletela, nista pa je mogla sprejeti, ker nista našla zakonske osnove, pač pa si jo je osvojil predsednik parlamenta Čirič, ki jo bo predložil parlamentu, tako da bodo njene zahteve po možnosti uresničene vsaj v prihodnjem finančnem zakonu.

tudi večina članstva SK Ljubljane — kakor je občni zbor pokazal — delila z njim, vendar nam je žal, da je bila dostojanost in resnost tega obnega zbora s tem nastopom močno okrnjena, kajti stremiljenje vseh pravih nogometnih prijateljev na tem obnem zboru je bilo, da se naš nogomet dvigne, da naša Ljubljana zasade mesto, ki ji gre. Da je bilo delo vseh vodilnih krogov SK Ljubljane res iskreno in skrb za njen napredek res velika, nam dokazuje tudi novoizvoljeni odbor, ki ga tvori vse sile, ki so nekda v obeh taborih nekaj delale in pomenile. Za ta napad pa g. Nahtigalu SK Ljubljana ne bo mogel izkazovati prevelike hvalečnosti.

Jugoslavija : Hašk 2 : 0

Belgrad, 10. jan. b. Jugoslavija : Hašk 2:0 (1:0). Prvenstvena tekma se je vršila v precejšnjem mrazu. Hašk ni bil na višku. V teamu Jugoslavije je bil igralec Lojančič precej surov in je napadel vratarja Haška. Tekmo je sodil Vasa Stefanović v škodo Hašku.

Split, 10. jan. b. Gradjanski : Hajduk 1:0.

Zagreb, 10. jan. b. Concordia : reprezentanca Zagreba 3:1.

Aleksandrija, 10. jan. b. Admira : združeni egiptski klubi 7:4 (5:3).

Osijek, 10. jan. b. Vienna : Bata 4:2.

Otroška. Šestletna deklica je imela punčko in mačko. Gospod je vpraša za šalo, katero od obeh ima najraje. Deklica nekaj časa molči, nato pa se skloni h gospodu in mu pove na uho: »Najraje imam mucko, pa tega nikar ne povejte moji punčki!«

Božični dnevi na Goriškem

V naslednjem nam prijatelj našega lista pripoveduje zanimivo zgodbo, ki je tem bolj značilna, ker so se italijanske politične oblasti zavzele za Slovence in jih zaščitile pred krivičnimi izpadi nekaterih članov fašistične organizacije.

Na Goriškem je navada, da se pri polnočnici na božič in v božičnih praznikih sploh med latinsko peto sv. mašo pri darovanju okrog oltarja pojejo tudi starodavne slovenske božične pesmi. Te pesmi poje v zboru vse v cerkvi zbrano ljudstvo.

Takšna navada je tudi v Podgori pri Gorici. Nekateri člani fašistične organizacije pa so hoteli to preprečiti. Ko je župnik za to namero zvedel, je zelo pametno odredil, da se med božjo službo slovenske pesmi ne bodo pele, ampak šele po sveti maši. Obvestil je o tem tudi goriško kvesturo, ki je poslala k polnočni službi božji večje število policijskih agentov da preprečijo vse nered, če bi jih hoteli izzvati omenjeni ljudje. Tako je bila polnočna opravljena v največjem redu in verniki so po službi božji nemoteno prepevali stare božične pesmi. Nemirneži se petja niso upali motiti, ker so se bali policijskih agentov.

V nedeljo, dne 27. decembra pa se je zgodilo, da je bil od zgoraj imenovanih nemirnežev organizator Lojze Bratuž obnem s pevcem Nacetom Lehovcem, Simonitijem, uslužbenecem Katoliške knjigarne v Gorici in še dveh drugih domačih pevcev povabljen, naj se javi na sedežu fašija v Podgori.

Primorske vesti

Dr. Otokar Rybar je umrl dne 12. januarja 1926 in je torej preteklo ravno deset let, odkar je zatisnil oči velik Slovenec iz Julijske Krajine, ki je postal tudi odlični diplomat nove jugoslovanske domovine. Pokopan je na belgajskem pokoplišču, kjer bodo njegovi rojaki ter številni prijatelji desetletnico smrti svečano obhajali. — Dr. Otokar Rybar se je rodil v Postojni kot sin Čeha inž. Ivana Rybarja in slovenske matere Mohorčičeve iz Motovuna. Kot advokat je deloval predvsem po Istri, a se je končno naselil v Trstu, kjer je stopil v avstrijske političnega življenja. Leta 1907 je prišel v avstrijski parlament, kjer je ostal poslanec do razpada avstro-ogrske monarhije. Po razpadu je bil l. 1918 povabljen od belgajske vlade, da se udeleži mirovne konference v Parizu, kjer je ostal do l. 1920. V diplomatski službi se je udeležil predvsem kot vodja naših delegacij pri raznih konferencah med našo državo in Italijo in je tudi podpisal netunske pogodbe l. 1925. Ob desetletnici njegove smrti je prav, da se spomnimo odličnega moža, ki je bil v svojem življenju, čeprav Čeh po rodu, velik branitelj Slovencev.

Častni kanonik prof. Delfabro v Gorici je te dni umrl. Profesor Delfabro je poučeval dogmatiko na osrednjem bogoslovem učilišču v Gorici ter je bil tudi podpredsednik cerkvenega sodišča goriške nadškofije. Pokojnega prelata je pokopal sam nadškof Margotti ob veliki udeležbi duhovščine in goriških oblastnih odličnikov. Prof. Delfabro je bil tudi med goriškimi ljudstvom priljubljen.

Zanimive vojaške vaje na Planini pri Cerknici so imeli fantje fašistične organizacije, kot poroča »Popolo di Trieste«. Vojaškim vajam je poveljeval major Menis. Fantje so bili oboroženi z modernimi puškami in strojnimi puškami. Tržaški list zelo hvali zadržanje fantov, ki so brezhibno izvrševali povelja ter v vsakem oziru dosegli popoln uspeh. Vajam je prisostvoval tudi pokrajinski tajnik stranke in poveljnik obmejne cone, ki sta fantkom privedla kosilo ter jih pohvalila, da se sijajno pripravljajo na službo za domovino in za italijanski imperij.

Sirotič Anton, ki je na željo italijanskih oblasti odšel v Italijo, od koder je svoje dni ušel čez mejo brez potnih listov, je bil naiprej na italijanski meji prijet, a je bil te dni izpuščen na svobodo. Sodniški postopek proti njemu pa se nadaljuje.

Mariji Logar v Javlanici so svoje dni, kot smo poročali, odvzeli gostilniško obrt ter ji odpovedali tudi trafiko. Vse njeno imetje je bilo sedaj na dražbi prodano za 9000 lir. Hišo je kupila občina, ki je v njej pripravila stanovanje za policijsko stražo.

Iz Abesinije sta se vrnila po končani vojni dva fanta iz Vodice. Može Josip (Šuštarjev) in Ivančič Josip (Bršljančev). Nekoliko pregostobesedno sta pripovedovala o svojih abesinskih doživljajih po vsej okolici, ki se je zanimala za novice. Za to je zvedela policijska oblast, ki je oba mladeniča odvedla v zapor, kjer čakajo sodniškega postopka.

Na Reki primanjkuje živili, tako pišejo tržaški listi »Piccolo« in »Popolo«, to pa zaradi tega, ker nekateri trgovci skrivajo živizne zaloge, odnosno jih tajno razprodajajo. Posebno trpi takimenovana prosta cona v pristanišču. V mednarodni svobodni coni so do sedaj mogli dobivati razne živizne pridelke po skrajno nizkih cenah. Moka je brez carine prihajala iz Jugoslavije, sladkor iz Češkoslovaške. Sladkor se je na primer v svobodni coni prodajal za dve liri kilogram (4 Din za kilogram). Toda zaradi najnovejših deviznih odredb prebivalci svobodne cone niti teh stvari ne morejo plačati uvoznikom iz Jugoslavije in Češkoslovaške, iz Italije pa prihajajo semkaj draga živila, a še teh zadnje čase ni mnogo. Na Reki je bila uvedena racionalizacija moke, kruha, masti, surovega masla in sladkorja.

Pekarno so zaprli peku Alojziju Šubanu pri Komnu. Bil je ovaden oblastem, da prodaja kruh, ki vsebuje več vode, kot dovoljujejo najnovejši tozadevni predpisi.

Alfred Tominc, znani tržaški slikar, ki je bil skoraj pol stoletja vodja tržaškega muzeja »Revoltella«, je v starosti 84 let umrl. Izhajal je iz slovenske rodbine Tomincev v Gorici, a se je kmalu začel smatrati za Italijana in je s Slovenci že davno prekinil vsake stike.

Boj med tihotapci in orožniki je nastal v gozdu pri Raspu, kjer so orožniki tihotapce izsledili. Borba ni trajala dolgo časa. Dva izmed tihotapcev, Mesnar in Francal in Božič Doža sta se kmalu vdala. Mesnar je bil lažje ranjen v nogo. Ostalim se je posrečilo, da so pobegnili. Pri aretiranih so našli večjo količino saharina, ki sta ga hotela prenesti v Jugoslavijo.

Dva požara, enega v Modrejah pri Sv. Luciji,

Uboj

Iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah nam poroča: Pri posestniku Krajncu Ivanu v Partinju so kuhali žganje. Kakor navadno se je zbralo v žganjariji več oseb. Med temi sta bila tudi Senekovič Albin, posestnikov sin v Partinju, in Zvajkar Friderik, viničar istotam. Ko sta šla dne 8. januarja ob treh domov, sta se v pijanosti skregala. Brez vsakega nadaljnjega povoda je zagrabil Zvajkar ročico in udaril Senekoviča s tako silo po glavi, da se je ta zgrudil mrtev na tla.

Tam je bil vsak posebej zasilan in so vsakega prisilili, da je popil iz četrtlitrskega kozarca neko tekočino, o kateri so pozneje zvedeli, da je ricinusovo olje. Preiskava, ki so jo uvedle politične oblasti, je dognala, da je bilo to dejanje organizirano od sedem članov fašija. Imena vseh sedmih fantov so oblastem znana.

Od štirih nesrečnikov, ki so morali piti ricinusovo olje, so trije brez nadaljnjega prenesli vse posledice. Le Lojze Bratuž je težko obolel. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer se nahaja v deliriju. Zdravniki so ga natančno preiskali ter pravijo, da je nevarno, da se mu ne zmrači um. Strokovnjak iz bolnišnice za duševne bolezni je predlagal njegov prenos v njegov oddelek, toda predlog ni bil sprejet.

Podgorski župnik je takoj zaprl cerkev in poslal poročilo o dogodku nadškofskemu ordinariatu v Gorico, kjer so takoj vložili pritožbo na prefekturo in na državno pravdnitvo ovadbo proti krivcem, ki so motili božjo službo. Pritožbo je vložil tudi župan. Prefektura je takoj odredila preiskavo in je nadškofskemu ordinariatu obljubila, da bo krivce strogo kaznovala ne glede na kazni, ki jim bodo prisojene od sodišča na osnovi ovadbe državnega toilstva. Tainik fašija v Podgori Stefanelli je nekam izginil in ga politične oblasti tudi iščejo.

kjer je zgorela hiša Ivana Valentiniča, drugi pa v Bukovici, kjer je zgorel senik Preglja Josipa, javljajo iz Julijske krajine. Veter je na obeh krajih požar razširil tako, da je nastala škoda visoka. Preglju so škodo ocenili na 10.000 lir. Vzroki požarov v nobenem primeru niso znani.

Vladimir Ličan je orožnikom pobegnil, potem ko jih je v pretepu poškodoval. Doma je iz Rifemberga in je bil zaradi nekega dejanja poklican na orožniško postajo. Sledil je orožnikovemu pozivu, toda na postaji se je začel, kakor poroča »Popolo«, nasilno obnašati in mu je končno uspelo, da je ušel. Orožništvo Vladimirja sedaj pridno išče in je izdalo navodila vsem obmejnim postajam in pre-

Slovenska društva na Koroškem pred razpustom

V zadnji številki »Ponedeljskega Slovenca« smo objavili razburljivo vest, da nameravajo avstrijske, odnosno koroške deželne oblasti razpustiti vsa društva, ki se bavijo z vzgojnimi in izobraževalnimi vprašanji, ker spada ta stroka v področje edino dovoljene državne organizacije domovinske fronte. Vsa slovenska društva na Koroškem — poleg nekaterih nemških — spadajo pod poglavje »vzgojnih in izobraževalnih društev« in bi torej bila v kratkem času razpuščena.

V naše poročilo pa se pomotoma vrnili vest, da je cirkularni odlok razposlal koroški varnostni nadzornik g. Perko, ki se je vsled našega članka razburil in se pritožil na osrednjo zvezno vlado na Dunaju, da ona protestira. V kolikor tiče g. Perkota, obžalujemo naše poročilo, ker smo sedaj poučeni, da ni on zakrivil te zloglasne okrožnice, marveč, da so je razposlali okrajni glavarji na Koroškem po nalogu deželne vlade. V bistvu na stvari

Materinske govornice sladki glas - na Koroškem!

Nemec zna ceniti sladki glas materinske govornice. Nemška pesem poje:

Muttersprache, Mutterlaut,
wie so wonnesam, so traut...

Vsak Nemec, ki je hodil v šolo, pozna to pesem, saj Nemec hoče, da njegove otroke v šoli vzgoje v ljubezni do nemške materinske govornice. In splošno se smatra za dolžnost in nalogo šole, da deco vzgoji v ljubezni do materinske govornice. To je povsod tako — samo na Koroškem ne! Vsaj, kar zadeva slovensko deco. V knjigah, iz katerih se uči slovenski otrok na Koroškem, nikjer ne stoji slavošpev na materinsko govornico »Muttersprache, Mutterlaut — wie so wonnesam, so traut.«. Navadno, saj vendar šola na Koroškem s slovenskim otrokom postopa kakor oni hudobni, sprijeni, brezsrčni otroci, ki izdirajo pticam jezike! Tako brezsrčna, hudobna, zločinska naprava je koroška šola! In upajmo in verujmo, da kakor človeka, ki bi pticam izdiral jezike, doleti pravična kazen, da bo prej ali slej doletela pravična kazen tudi veliko koroško zločinko — pomemčevalno šolo!

Na Koroškem toliko govori o »Heimatliebe« in »Heimatreue«, o ljubezni in zvestobi do domovine. A kaj je domovina brez materinske govornice? Materinska govornica prav bistveno spada k pojmu domovina. Lahko rečemo: kdor zatira in uničuje materinsko govornico, zatira in uničuje domovino. Koroška šola uničuje slovensko materinsko govornico, ona uničuje Slovence domovino! Koroška šola je pravi roparski volk, ki mesari nad desetletno glavo množico slovenskih otrok! Koroška šola je rabelj, ki ubija naš narod na Koroškem! — Smrt temu roparskemu volku, smrt temu rabelju!

Laž in hinavščina je, kar govori slovenskim otrokom v koroških šolah o »Heimatliebe« in »Heimatreue«! Ta šola Slovencev na Koroškem ubija domovino!

Na Koroškem se zdaj trudijo, da bi privatno učili slovenske otroke brati in pisati. To je gotovo nujno in hvalevredno prizadevanje pri obstoječih razmerah. A vprašati moramo: Ali ni to dolžnost šole, da nauči slovenskega otroka na Koroškem slovensko čitati in pisati? — Gotovo je to dolžnost šole! A šola te svoje bitne in bistvene dolžnosti ne izpolnjuje! Saj je nasprotno smoter in namen te šole, da pomemči slovenskega otroka in s tem slovenski narod na Koroškem!

Ta šola je smrtni sovražnik našega naroda na Koroškem!

Neki nemški koroški list je pisal pred par meseci: »Muttersprache, Mutterlaut — wie so wonnesam, so traut... Kdo ne pozna visoke pesmi, ki smo jo peli že kot otroci in v kateri spominjamo svojo ljubezen do domovinske govornice? Kdo ne pozna veselja, ki ga občutimo, če nam v tujih deželah zadonijo na uho ljubki zvoki naše materinske in zbudijo v nas drmajoče hrepenenje po domači grudi? Blaga čustva nas obhajajo pri spominu na otroška leta, na erečni čas, ko smo prisluskovali ljubim besedam in pesmim svoje ma-

hodom, naj ga ustavimo, če bi se slučajno kje pojavil.

Cene živil so poskočile v Julijski krajini. Slanina, ki se je še lani prodajala po 6 lir kilogram (12 Din), stane letos že 8,20 do 8,50 lir (17 Din). Nekako v istem razmerju se je zvišalo vse drugo. Drva so se prodajala po 10 lir (20 Din) za meter-ski stot na vago.

Izgubili so veljavo srebrni kovanci po 10 lir, in sicer s 1. januarjem, kot so razglasile oblasti po vsej deželi.

Duhovniška vest. Za župnega upravitelja v Dolini pri Trstu, od koder je bil, kot znano, župnik Bidovec odgnan v konfinacijo na Tremiške otoke, je bil imenovan g. Placid Sancin, do sedaj kaplan v Postojni.

Smolnak Avgust je bilo ime mlademu možu, ki je bil dne 25. novembra od karabinerjev ustreljen v bližini Doline, ker ni imel luči na kolesu. Zapustil je vdovo z majhnim otrokom.

Orožje in vojni material je izginil v Opatnem selu, kot pišejo tržaški listi. Prijavo je napravil neki priseljeni Italijan Macheda, ki je prišel v Julijsko krajino iz Kalabrije. Dejal je, da je imel pod svojim varstvom večje skladišče bojnega materiala, ki so ga pobrali na bivših bojiščih iz svetovne vojne, in tudi nekaj modernega orožja in pripadajočega materiala. Macheda je orožnikom izjavil, da sumi tavnine nekega Slovence Pahoria Aloizija, ki so ga oblasti na osnovi te ovadbe tudi takoj aretirale ter naročile sodno preiskavo. Tržaški listi trdijo, da je izven vsakega dvoma, da je Pahor zakrivil tatvino in da bo moral načrtni posledice za svoje delanje. Italijanski zakon predvideva za tatvine vojaških predmetov zapor in daljšo konfinacijo.

Trgovino so zanrlj trgovcu Frančišku Obrekarju v Trbušah, ker se mu je na osnovi ovadbe soške fašistične organizacije — kot poroča »Popolo« — baie dokazalo, da ni redno označeval cene blaga, ki ga je razstavljal v izloženem oknu.

Tečajne za sirsarstvo so v velikem obsegu uvedli po vsej Tolminski kotlini. Tečaja se mora udeležiti ljudstvo v velikem številu. Vsaka hiša je novahvaljena, da pošte svojega zastopnika. Poleg slovnih sirsarskih tečajev so uvedeni še posebej, v katerih se bodo vzgajali nedeželski strokovnjaki v mlekarstvu. Udeleženci teh drugih tečajev morajo biti vsi vključeni v fašistični organizaciji in morajo plačati gotove vpise in tečajne prispevke.

ni ničesar spremenjenega in je stvar sedaj za slovenska društva še hujša, ker vemo, da se za njihov razpust briga politična uprava Avstrije.

Po najnovejših poročilih je zvezna vlada ukrenila, da se mladinski zakon, na osnovi katerega naj bi se tudi slovenska društva razpustila in naj bi domovinska fronta prevzela izključno vodstvo vzgoje mladine, uveljavi še le s 1. aprilom. Bržkone ima ta odlog samo ta namen, da da raznim nemškim društvom, ki so po mladinskem zakonu tudi prizadeti in bi se morala razpustiti, da dovolj časa, da svoja pravila primerno »popravijo« in se spravijo v varno zavetje.

Ko to objavljamo, prosimo vse merodajne kroge, naj storijo potrebne korake, da slovenska društva na Koroškem, plod deset in desetletij trdega kulturnega dela in danes še edini up za ohranitev slovenskega kulturnega življenja, ne izginejo pod udarcem, ki jim je namenjen dne 1. aprila 1937.

tere. Lepe so tudi besede, s katerimi hvalimo in slavimo materinsko govornico. Če pa materinsko govornico res ljubimo, jo hočemo tudi gojiti in ne gojiti in obvarovati pred popačenjem (Kč. Tazblatt 18. X. 1936). Članek potem govori o nekaterih napakah, ki jih ljudje (Nemci) delajo pri rabi nemške govornice.

Materinska govornica je velika moralna dolžnost. Vsak narod ima naravno pravico, da se poslužuje, da neguje in da se izobražuje v svoji materinski. Tudi naš narod na Koroškem ima to neodvzemljivo pravico!



Poroka nizozemske prestolonaslednice Julijane in princa Berharda v Haagu.

»Dve klobasi za gospoda Pivka!
»Ena je zadosti, saj je tako v rožcah, da vse dvojino vidi.«
»Vem — saj je naročil štiri klobase.«
»Torej ste že spet začeli piti pivo, ko sem vam vendar povedal, da boste namenjali naglušni, če piva ne boste pilil!«
»Gospod doktor, vse, kar sem slišal, še zdavnaj ni tako dobro ko pivo!«

Po mariborskih dvorinah

Maribor, 10. januarja.

Lepa prireditev mariborskih obrtnikov

Obrtno društvo v Mariboru je pod vodstvom svojega izredno agilnega predsednika g. Sojca in ostalih odbornikov priredilo sinoči v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 družabni večer, ki je sijajno uspel ter je predstavljal pravo manifestacijo obrtniške samozvesti in složnosti. Dvorano so priredili krasno dekorirali, zelo posrečeno so rešili pri tem vprašanje spojitve stranskih prostorov z glavno dvorano, poskrbeli so za dobro pijačo in jedajo, igrala je izvrstna obrtniška godba in tako se je samo od sebe ustvarilo razpoloženje med množičnimi obiskovalci, ki so prišli na prireditev s svojimi družinami. Dvorana je bila zasedena do zadnjega prostora, toliko ljudi je prireditev posetilo. Poleg obrtnikov smo videli tudi številne predstavnike drugih stanov. Navzoči so bili tudi mariborski župan dr. Juvan, okrajni glavar dr. Popovič, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, podžupan Franjo Zebot, številni občinski svetniki, predsednik Zdrženja trgovcev gosp. Pinler in mnogi drugi odličniki.

Pelletničeva društva »Nanos«

Danes dopoldne se je vršil v prostorih Narodnega doma občni zbor društva primorskih emigrantov »Nanos«. Bil je to že peti občni zbor te agilne emigrantske organizacije, s katerim stopa sedaj v peto leto svojega obstoja. Zborovanje, ki je bilo izvrstno obiskano, je vodil predsednik društva Marino Kralj. Savez emigrantskih društev je zastopal predsednik ljubljanskega »Tabor« dr. Dekleva, »Sočec« iz Murske Sobote Gabrijeljčič, »Beograjski akademski klub emigrantov« Udovič, mariborski »Jadranci« dr. Fornazarič, Narodno odbrano prof. dr. Dolar. Pred otvoritvijo občnega zbora so zborovalci primerno počastili spomine vseh žrtev, ki so morale plačati s svojim življenjem delo za boljše bodočnost našega naroda v Primorju. Nato je podal predsednik Marino Kralj obširno poročilo, v katerem je orisal delovanje društva od ustanovitve do danes. Izbrpna so bila tudi poročila tajnika, blagajnika in predsednikov posameznih odsekov. Društvo ima dramski in veselični, narodnoobrambni, socialni, prosvetni, pevski, mandolinski in precej odsek. Društvo šteje 810 članov. Imelo je precej prireditvev zlasti kulturnega značaja. Pomemben je bil zlasti narodnoobrambni »Tabor emigrantskih društev« dne 13. in 14. junija 1936. »Nanos« je ob tej priliki razvil svojo zastavo. Delovanje uprave se ni izpavalo samo v ožjem društvenem poslu, temveč je stremelo predvsem za tem, da se olajša grenka usoda emigrantskega življenja. Živahno je deloval zlasti socialni odsek s svojimi številnimi intervencijami, s katerimi je spravil marsikatero rojaka do kruha. Posebnega pomena je bila ustanovitev »Gradbene in zaposlitvene zadruge«, ki ima predvsem namen ustanoviti v Mariboru emigrantski dom, v katerem bodo nameščeni kuhinja, ogrevalnica in prenočišče za begunce, obenem pa bi v njem dobila svojo streho emigrantska društva s svojimi odseki. Društvo je imelo lani 51.091 Din dohodkov in 49.760 Din izdatkov, premoženja pa ima 12.893 Din. — Zaključilo se je zborovanje z volitvami. Predsednik je Marino Kralj, odbor pa je ostal v glavnem dosedanj.

Banovinski uslužbenci si ustanovljajo organizacijo

Kakor državni, tako so si tudi banovinski uslužbenci osnovali svojo stanovsko organizacijo, ki naj ščiti njihove interese. V Ljubljani obstoja že centralni odbor, v Mariboru pa se je osnoval pododbor s predsednikom inž. Šturmom na čelu. Danes pa so se sestali banovinski uslužbenci iz mariborskega območja v dvorani hotela Zamore v Mariboru, da se podrobeje razgovore o svoji organizaciji in njenih nalogah. Za sestanek je vladalo izredno živahno zanimanje. Glavna poročila so podali funkcionarji osrednjega odbora iz Ljubljane, in sicer predsednik Pirc, tajnik Granda in blagajnik Pogačar. V svojih poročilih so orisali dosedanj razvoj organizacije ter začrtali osnove, po katerih naj bi se razvijala v bodoče. Živahna razprava se je vršila o pravilniku odseka kmetijsko-gospodinskih učiteljev, o pravilniku cestarskega odseka, o poslovniku za poslovanje okrajnih pododborov, o posmrtnemskem in bolnišnični zavarovanju ter o pravilniku za dajanje posojil. Debata je pokazala, da se banovinski uslužbenci v Mariboru živo zanimajo za svojo novo organizacijo.

Občni zbor akvaristov

Društvo »Akvarije« v Mariboru je imelo danes dopoldne občni zbor v hotelu Orlel. Zbralo se je lepo število prijateljev tega zanimivega športa, med njimi je bil tudi predsednik društva graških akvaristov Franc Jahn. Poročali so predsednik Koser, tajnik Hlebš, blagajnik Praznik, revizor Ekarius, knjižničar Sinchen, referent za tisk Kos in referent za prireditve Bernhard, v imenu tovarištev iz Grada pa je pozdravil zborovalce predsednik Jahn. Iz vseh poročil se vidi, da društvo lepo napreduje, da vrši živahno propagando ter si pridobiva vedno več novih članov. Razpolaga z lepim inventarjem, z veliko zbirko strokovnih knjig in publikacij ter je imelo tudi lepe prireditve in razstave. Letos namerava prirediti v okviru Mariborskega tedna večjo razstavo s sodelovanjem graških akvaristov. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanj odbor s predsednikom Tugomerom Koserjem na čelu, le podpredsednik inž. Dušan Tomšič in revizor Kleinwächter sta nova člana odbora.

Zetev smrti. V Vinarju št. 13 je umrl v starosti 74 let tesarski mojster Boštjan Požavko. — V bolnišnici je ugrabila bela žena zasebnico Terzijo Brunen in na Vojašniškem trgu 2 je umrl bivši sluga Matija Munda. — Naj počivajo v miru!

Z vrcem mleka pobit do nezvesti. V hlevu posestnika Jančkovica v Košakih so našli nezvestnega moža s okrvavljeno glavo. Prepoznali so v njem 35 letnega delavca Jožeta Selaka iz Košakov, katerega so komaj spravili k zavesti ter so ga nato priključili reševalci odpeljali v bolnišnico. Selak se skrajna sploh ni mogel spomniti, kako je prišel v hlev in na kak način je dobil hude poškodbe na glavi. Naposled pa se mu je le posvetilo, da izvira vse to od silovitega udarca z vrčem mleka, ki mu ga je zadal njegov znanec Adolf B. V prepriju ga je udaril z dvalliterskim vrčem, polnim mleka. Kdo pa je potem nezvestnega Selaka spravil v hlev ter ga s tem obvaroval, da ni zmrazil, se še ni ugotovilo.

Tatjinski prsti pri delu. Gostilničarju Matiji Mileti v Cvetlični ulici je segel nekdo skozi odprto okno v stanovanjsko sobo ter mu izmaknil obleko in perilo v vrednosti 1000 Din. — Okradene so bile tudi kuharice Javne kuhinje na Slomškovem trgu.